

Offentligt ansattes frokostpause

—

IDA har undersøgt de offentligt ansatte medlemmers frokostpause herunder:

- Om de holder pause i hele frokostpausen
- Om de oplever, at arbejdsgiveren forventer, at de står til rådighed i frokostpausen
- Hvor ofte de laver noget arbejdsrelateret i deres frokostpause

November 2017

Offentligt ansattes frokostpause

Resume

Det er helt almindeligt for offentligt ansatte IDA-medlemmer, at de af – den ene eller anden grund - ikke får afholdt 29 minutters frokostpause, men en kortere pause. Flere end hver tiende har ikke holdt hele pausen i nogen af de seneste fem arbejdsdage. Og kun en tredjedel har holdt pause i hele frokostpausen i samtlige af de seneste fem arbejdsdage.

Omtrent fire ud af fem offentligt ansatte IDA-medlemmer laver 'sommetider', 'ofte' eller 'altid' noget arbejdsrelateret i deres frokostpause. Det er derfor ikke så underligt, at man ikke får holdt pause over frokosten.

Særligt mænd og ældre ansatte holder ikke hele deres frokostpause, og de laver oftere noget arbejdsrelateret i deres frokostpause. Statsansatte holder i mindre grad pause over frokosten sammenlignet med kommuner og regioner. Næsten halvdelen i staten laver 'ofte' eller 'altid' noget arbejdsrelateret i frokostpausen mod hhv. 38 pct. i kommunerne og 42 pct. i regionerne. En geografisk opdeling viser, at ansatte i Syddanmark og Midtjylland sjældnere holder hele frokostpausen end fx offentligt ansatte i Hovedstaden.

I alt rapporterer 96 pct., at de står til rådighed for arbejdsgiveren i frokostpausen. En del af forklaringen er, at 81 pct. af de offentligt ansatte IDA-medlemmer udtrykker, at de forventes at stå til rådighed for arbejdsgiveren i deres frokostpause. Der er dermed 15 pct. offentligt ansatte, der står til rådighed for deres arbejdsgiver, selvom det ikke forventes af dem. Når næsten alle offentlige ansatte IDA-medlemmer står til rådighed i deres frokostpause, så er det således både fordi mange oplever, at det forventes af dem, og fordi de generelt udviser en større fleksibilitet end der forventes af dem.

Indhold

Offentligt ansattes frokostpause.....	2
Resume	2
Offentligt ansattes frokostpause.....	4
Del 1: Frokostpausen i dine seneste fem arbejdsdage	4
Del 2: Forventninger om og fakta om at stå til rådighed i frokostpausen.....	7
Del 3: Arbejde i frokostpausen	9
Bilag: Demografi over respondenterne	11
Kontakt	11

Offentligt ansattes frokostpause

Del 1: Frokostpausen i dine seneste fem arbejdsdage

Det er helt almindeligt for offentligt ansatte IDA-medlemmer, at de af – den ene eller anden grund - ikke får afholdt 29 minutters frokostpause, men en kortere pause. For mere end hver tiende gælder det, at de ikke har holdt hele pausen i nogen af de seneste fem arbejdsdage. Og kun omkring en tredjedel af de offentlige ansatte i undersøgelsen har holdt pause i hele frokostpausen i samtlige af de seneste fem arbejdsdage, jf. tabel 1.1.

Tabel 1.1 Ud af dine seneste 5 arbejdsdage, hvor mange gange har du holdt pause hele frokostpausen?

	Kvinde	Mand	I alt
0 dage	9%	14%	11%
1 dag	7%	7%	7%
2 dage	9%	11%	10%
3 dage	18%	17%	18%
4 dage	23%	17%	19%
5 dage	34%	34%	34%
Total	100%	100%	100%

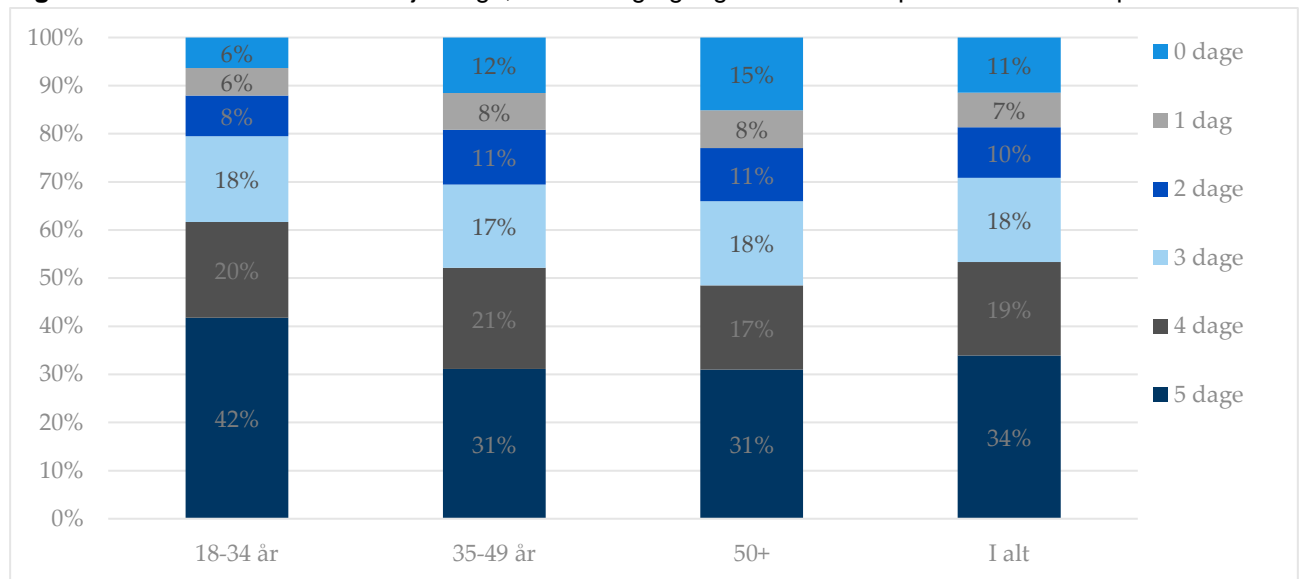
Af tabel 1.1 fremgår det også, at kvinderne oftere holder hele deres frokostpause end mændene. Hvor hver tredje af mændene har holdt hele pausen i højst to af de seneste fem dage, gælder det samme for en fjerdedel af kvinderne.

"Vi har deciderede 'frokost-møder' på min arbejdsplads. I min kalender er det minimum et om ugen, ofte mere. Der holder man jo decideret møde og arbejder, tager noter, holder oplæg osv., mens man spiser!"

Statsansat IDA-medlem

Det er særligt de ældre IDA-medlemmer i den offentlige sektor, der ikke holder hele deres frokostpause uforstyrret. I gruppen, der er 50 år eller mere, er det mere end hver tredje, der højst har holdt hele frokostpausen i to ud af de seneste 5 arbejdsdage. Det samme gælder 'kun' for hver femte under 35 år, jf. figur 1.

Figur 1 Ud af dine seneste 5 arbejdsdage, hvor mange gange har du holdt pause hele frokostpausen?

”Ofte (2-3) gange om ugen bliver frokostpausen forkortet på grund af travthed. Indimellem spiser jeg min rugbrød ved skrivebordet hvis jeg fx har travlt og der skal læses korrektur, læses lovstof, søges efter tidligere afgørelser mv. Kommer der en borger i forbindelse med en af mine byggesager i frokostpausen bliver jeg hentet, da jeg står til rådighed.”

Kommunalt ansat IDA-medlem

Kulturen på arbejdspladsen kan også være afgørende for, hvordan frokostpausen forløber, hvilket flere peger på i undersøgelsen.

”Jeg oplever at folk vitterligt går så snart de er færdige med at spise. Dvs en pause ofte kun varer 15-20 min.”

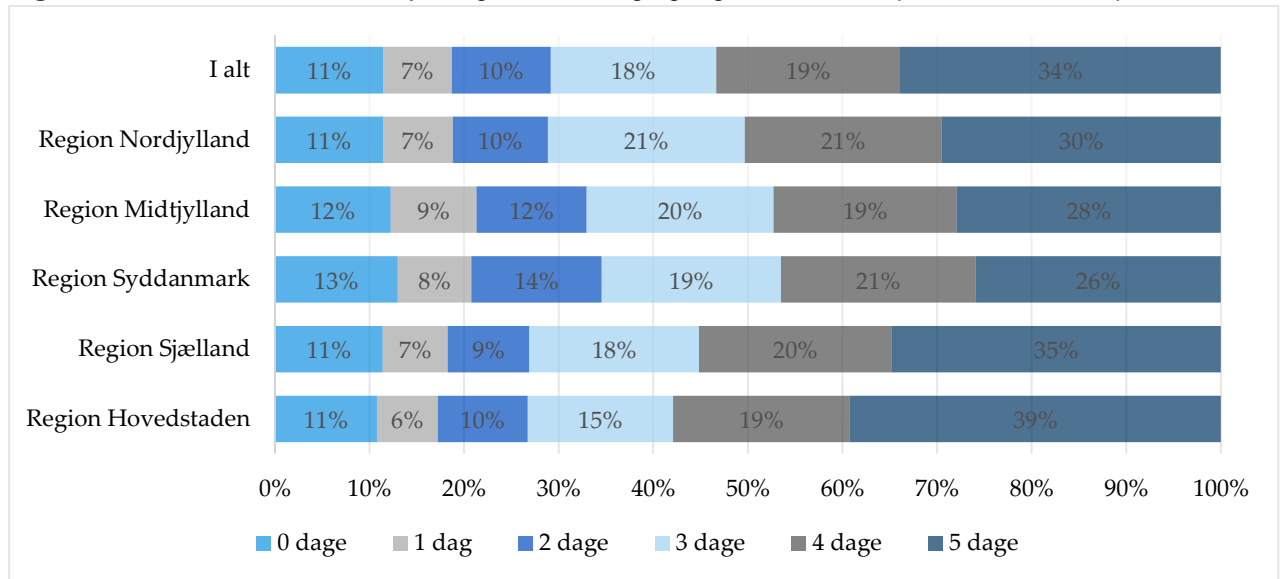
Kommunalt ansat IDA-medlem

”I den afdeling jeg sidder i, står vi alle til rådighed i frokostpausen, og der kommer altid arbejdsrelevante afbrydelser. Selv spiser jeg oftest foran computeren eller i forbindelse med møde med min nærmeste leder.”

Statsansat IDA-medlem

De geografiske forskelle er heller ikke ubetydelige. IDA-medlemmer i kommuner, regioner og stat fra Region Syddanmark holder sjældnere hele deres frokostpause sammenlignet med offentligt ansatte i de fire resterende regioner – om end forskellen til Region Midtjylland er begrænset. I den anden ende af skalaen ligger Region Hovedstaden, hvor 39 pct. af de offentligt ansatte har holdt hele pausen i samtlige af de fem seneste arbejdsdage mod kun 26 pct. i Region Syddanmark, jf. figur 2.

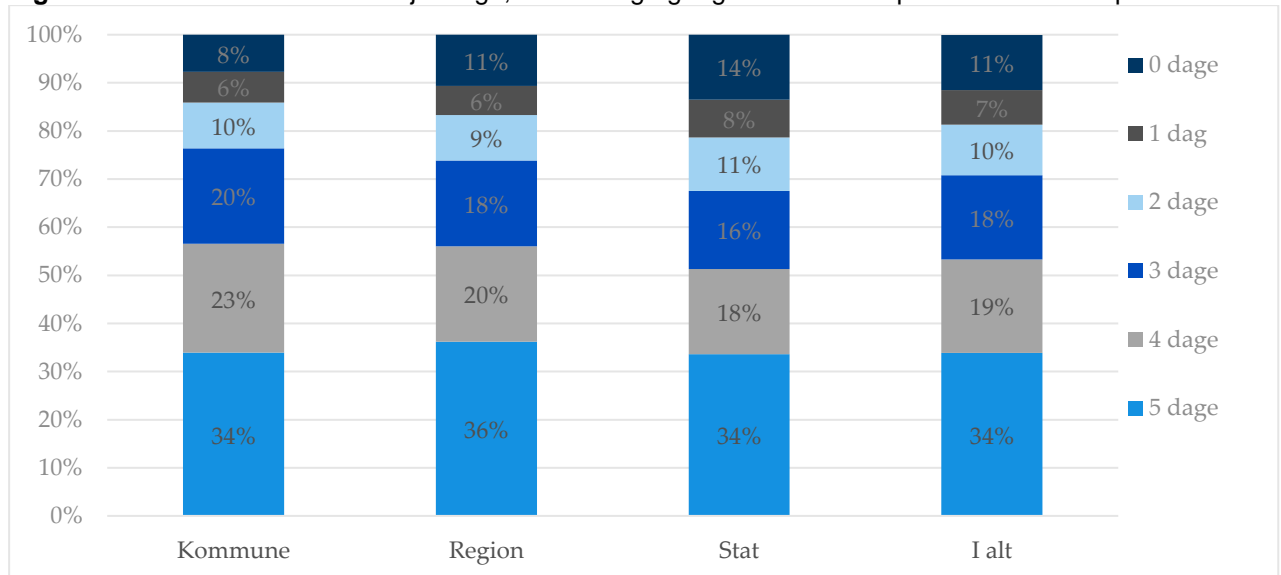
Figur 2 Ud af dine seneste 5 arbejdsdage, hvor mange gange har du holdt pause hele frokostpausen?

Note: Regionerne henviser ikke til de administrative regioner, men derimod til den geografiske placering af de offentlige arbejdspladser.

På baggrund af figur 2 kunne man godt få den tanke, at det særligt er de statslige ansatte, der trækker omfanget af hele frokostpauser op i Region Hovedstaden. De statslige ansatte er nemlig overrepræsenterede i Region Hovedstaden sammenlignet med de øvrige regioner. Figur 3 viser imidlertid, at det ikke er tilfældet, idet de statslige ansatte ikke i så høj grad (som i kommuner og regioner) holder hele deres frokostpause.

Figur 3 Ud af dine seneste 5 arbejdsdage, hvor mange gange har du holdt pause hele frokostpausen?

Del 2: Forventninger om og fakta om at stå til rådighed i frokostpausen

Mens vi i del 1 fokuserede på, i hvor høj grad de offentlige IDA-medlemmer holder hele deres frokostpause, så ligger fokus i del 2 på rådigheden og de opfattede forventninger til at stå til rådighed.

Tabel 2.1 viser, at næsten alle offentligt ansatte IDA-medlemmer står til rådighed i frokostpausen. I alt rapporterer 96 pct. af respondenterne, at de står til rådighed for arbejdsgiveren i frokostpausen, tabel 2.1.

Tabel 2.1 Står du til rådighed for din arbejdsgiver i din frokostpause?

	Ja	Nej	Total
Kommune	96%	4%	100%
Region	98%	2%	100%
Stat	95%	5%	100%
I alt	96%	4%	100%

Note: Står du til rådighed for din arbejdsgiver i din frokostpause? (Fx hvis der er møder, telefonopkald, mails, hasteopgaver etc.)

"Til frokost bruger jeg højst 10 min. på at hente mad, som jeg spiser ved skrivebordet"

Kommunalt ansat IDA-medlem

Tabel 2.1 viser også, at forskellene mellem kommuner, regioner og stat er begrænsede.

En del af forklaringen, på at IDA-medlemmerne i den offentlige sektor i så høj grad står til rådighed, kan være, hvis de mener, at det forventes af dem. 81 pct. af de offentligt ansatte IDA-medlemmer udtrykker faktisk, at de forventes at stå til rådighed for arbejdsgiveren i deres frokostpause.

"Vi har hos os alle mobiltelefoner, som fastnet altid er omstillet til, som skal medbringes i frokosttiden. Kommer der borger skal vi betjene i pausen. Jeg har direkte fået oplyst af chefen at jeg skal stå til rådighed i frokosttiden til møder mv. Chefer henvender sig også til os i frokosttiden om opgaver. Det er ikke en fredet pause vi har, men frokosttid i jobbet."

Kommunalt ansat IDA-medlem

"Ordlyden for min frokostpause lyder: "Frokost op til 29 min. hvis tjenesten tillader det"

Statsansat IDA-medlem

I nogle tilfælde vil rådighedsforpligtelsen være mere implicit.

"Der er ingen formelle krav vedr. frokostpausen, men den udtalte forventning er, at man løser sine opgaver - også hvis det forudsætter, at man skal tage frokostpausen i brug."

Kommunalt ansat IDA-medlem

Højest ligger de ansatte i kommunerne, hvor det gælder hele 86 pct. Men i staten (hvor man ligger lavest) svarer 78 pct., at det er deres opfattelse, at arbejdsgiveren forventer, at de står til rådighed i frokostpausen, jf. tabel 2.2.

Tabel 2.2 – Står du til rådighed for din arbejdsgiver i din frokostpause og *forventer* din arbejdsgiver at du står til rådighed i din frokostpause

	Har svaret 'Ja' til at de står til rådighed i deres frokostpause	Har svaret 'Ja' til at arbejdsgiveren <i>forventer</i> at de står til rådighed i deres frokostpause
Kommune	96%	86%
Region	98%	83%
Stat	95%	78%
I alt	96%	81%

Note: I begge spørgsmål er der følgende hjælpetekst i parentes: "Fx hvis der er møder, telefonopkald, mails, hasteopgaver etc."

Af tabel 2.2 fremgår det også, at mens 81 pct. udtrykker at de forventes at stå til rådighed i deres frokostpause, så er det 96 pct., der rent faktisk står til rådighed. Der er dermed 15 pct. offentligt ansatte, der står til rådighed for deres arbejdsgiver selvom det ikke forventes af dem.

"Vi tager frokost pause når det passer ind, fleksibelt, og hvis vi holder møde så spiser vi bare undervejs eller efter mødet. Nogle dage er det presset og så må man spise i omgange når der er tid."
Statsansat IDA-medlem

"Jeg ved faktisk ikke, om jeg forventes at stå til rådighed. Jeg gør det i praksis. Er universitetsansat, så arbejdet glider ofte over i fritiden alligevel. Men jeg kan også arbejde hjemme, hvis jeg helst vil det. Mit arbejde er overvejende opgavestyret."
Statsansat IDA-medlem

Når næsten alle offentlige ansatte IDA-medlemmer står til rådighed i deres frokostpause, så er det således både, fordi mange oplever at det forventes af dem, og fordi de generelt udviser en større fleksibilitet end der forventes af dem.

"Nu har jeg det sådan, at min arbejdsplads er fleksibel over for mig, så er jeg også fleksibel og kan tage en kort frokostpause, hvis det er det der skal til."
Statsansat IDA-medlem

Rigtig mange respondenter har desuden brugt det åbne kommentarfelt til at koble fleksibilitet og rådighed sammen med, at frokosten er arbejdsgiverbetalt.

"Det er okay at være til rådighed, når den er arbejdsgiverbetalt."
Kommunalt ansat IDA-medlem

Selv om der er omkring 8 pct.point forskel på ansatte i hhv. kommuner og stat ift. om de forventes at stå til rådighed i frokostpausen, så er der således stort set ingen forskel, når man ser på om de rent faktisk står til rådighed.

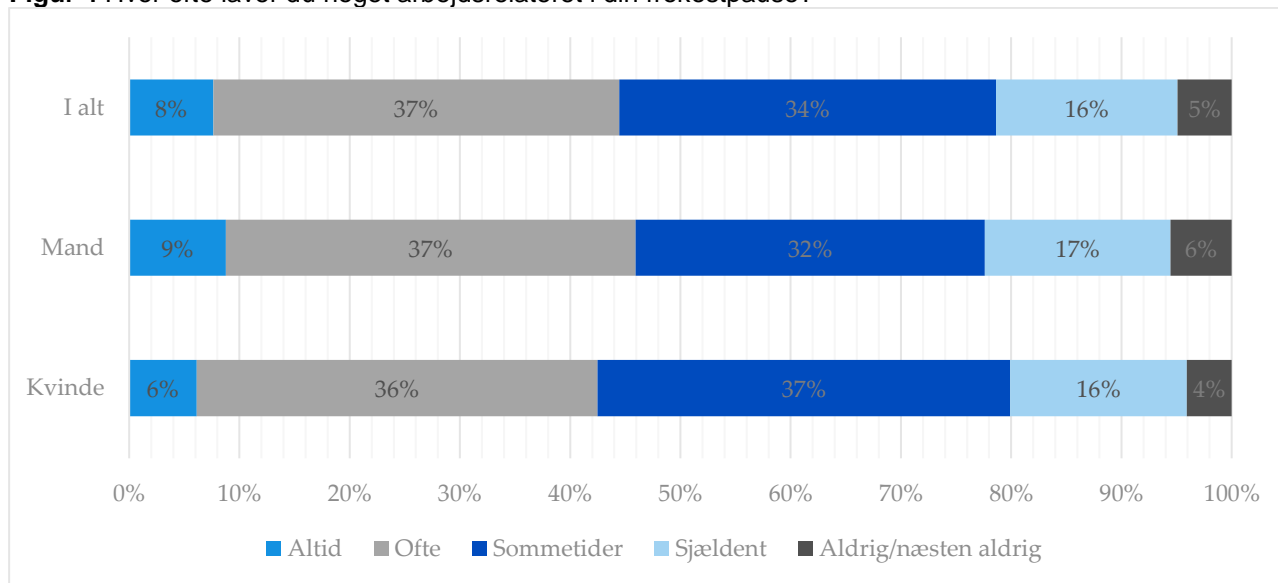
"Vi forventes ikke at være til rådighed i frokostpausen, men det er ofte nødvendigt at bruge pausen, da det er det eneste tidspunkt kollegerne kan mødes og koordinere opgaverne"
Statsansat IDA-medlem

"Officielt er jeg ikke til rådighed, men i praksis er jeg på standby."
Statsansat IDA-medlem

Del 3: Arbejde i frokostpausen

I del 3 ser vi på hyppigheden af arbejde i frokostpausen. Her viser det sig, at omtrent fire ud af fem offentligt ansatte IDA-medlemmer laver noget arbejdsrelateret 'sommetider', 'ofte' eller 'altid' i deres frokostpause, jf. figur 4.

Figur 4 Hvor ofte laver du noget arbejdsrelateret i din frokostpause?

Note: Hvor ofte laver du noget arbejdsrelateret i din frokostpause? (Fx at holde møde, spise foran computeren eller at diskutere en arbejdsrelateret sag)

”Vi snakker ofte om arbejdsrelaterede sager i frokostpausen. Så sent som i dag diskuterede vi en sag med data fremlagt på bordet. Herudover passer vi på skift telefonen.”

Kommunalt ansat IDA-medlem

Det fremgår også, at mænd mere hyppigt end kvinder ligger i kategorierne 'Altid' og 'Ofte' ift. om de laver noget arbejdsrelateret i deres frokostpause. Dette er i fin overensstemmelse med resultaterne fra tabel 1.1, hvor det fremgik, at mænd sjældnere holder hele deres frokostpause uforstyrret.

Tabel 3.1 viser, at hyppigheden af arbejdsrelaterede aktiviteter i frokostpausen stiger med alderen. Dette stemmer overens med resultaterne fra figur 1, hvor vi også kunne konstatere, at den erfarne arbejdsstyrke sjældnere holder hele deres frokostpause uforstyrret.

Tabel 3.1 - Hvor ofte laver du noget arbejdsrelateret i din frokostpause?

	18-34 år	35-49 år	50+	I alt
Altid	5%	8%	9%	8%
Ofte	32%	38%	39%	37%
Sommetider	37%	35%	32%	34%
Sjældent	19%	16%	15%	16%
Aldrig/næsten aldrig	6%	4%	5%	5%
Total	100%	100%	100%	100%

Opdelingen efter den geografiske arbejdssted i tabel 3.2 viser (i lighed med figur 2), at de ansatte i Syddanmark og Midtjylland hyppigere laver noget arbejdsrelateret i deres frokostpause.

Tabel 3.2 Hvor ofte laver du noget arbejdsrelateret i din frokostpause?

	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	I alt
Altid	7%	8%	9%	9%	6%	8%
Ofte	33%	39%	41%	40%	41%	37%
Sommetider	35%	34%	34%	32%	34%	34%
Sjældent	19%	15%	13%	14%	16%	16%
Aldrig/næsten aldrig	6%	4%	3%	4%	3%	5%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De offentligt ansatte med arbejdssted i Hovedstaden lader til i mindre grad at lave noget arbejdsrelateret i deres frokostpause, hvilket stemmer overens med figur 2, hvoraf det fremgik, at offentligt ansatte i Region Hovedstaden holder hele deres frokostpause uforstyrret i en større andel dage.

Ansatte i staten laver oftere noget arbejdsrelateret end de ansatte i hhv. kommuner og regioner. Næsten halvdelen i staten laver 'ofte' eller 'altid' noget arbejdsrelateret i frokostpausen mod hhv. 38 pct. i kommunerne og 42 pct. i regionerne, jf. tabel 3.3.

Tabel 3.3 Hvor ofte laver du noget arbejdsrelateret i din frokostpause?

	Kommune	Region	Stat	I alt
Altid	4%	4%	10%	8%
Ofte	34%	38%	38%	37%
Sommetider	38%	37%	32%	34%
Sjældent	18%	17%	15%	16%
Aldrig/næsten aldrig	6%	4%	5%	5%
Total	100%	100%	100%	100%

På baggrund af tabel 3.3 og figur 3 kunne der tegne sig en tendens af, at offentligt ansatte i staten oftere er 'på arbejde' i deres frokostpause, selv om de i lavere grad angiver, at arbejdsgiverne forventer det.

Bilag: Demografi over respondenterne

Tabel B.1 – Køn

	Pct.
Kvinde	43,1%
Mand	56,9%
Total	100,0%

Tabel B.2 – Alder

	Pct.
18-34 år	26,7%
35-49 år	36,7%
50+	36,6%
Total	100,0%

Tabel B.3 – Geografi

	Pct.
Region Hovedstaden	48,9%
Region Sjælland	7,8%
Region Syddanmark	13,5%
Region Midtjylland	17,8%
Region Nordjylland	12,0%
Total	100,0%

Tabel B.4 – Arbejdssektor

	Pct.
Kommune	30,7%
Region	9,3%
Stat	60,0%
Total	100,0%

Metode

Undersøgelsen er gennemført blandt et repræsentativt udsnit af IDAs medlemmer, der er ansat i det offentlige, og som ikke har lederansvar.

Undersøgelsen er foretaget i perioden fra 13. november til 20. november 2017.

I alt har 3729 offentligt ansatte deltaget i undersøgelsen og svaret på alle eller nogle af spørgsmålene, hvilket svarer til 40 procent af de i alt 9.163 inviterede.

Kontakt

Spørgsmål til undersøgelsen kan rettes til cheføkonom Martin Kyed mky@ida.dk